

A székesfőváros közoktatásügyi ügyosztálya „A Preventív Egészségtan Vázlata” című füzet kiadásával nagy és hasznos szolgálatot tett az iskolaorvosoknak, illetve az egészségtant tanító tanároknak. A füzet dr. Perjéssy Kálmán munkája. A Vázlat tanmenete, 56 órának megfelelő tananyagbeosztást, a szemléltetéshez szükséges normáljegyzéket tartalmaz. A folyóirat a Vázlatból közöl egyes részeket. Célja a Vázlatnak, hogy a tanuló ne csak megtanulja a tananyagot, ne csak iskolai órát lásson benne, hanem hogy aktív cselekvéssel és meglátással önmaga és környezete preventív egészségvédelmét gyakorolni képes legyen.

K. Palik Ibolya a tanítónak mesterségéből folyó betegségeivel foglalkozik. Megállapítja, hogy a tanító testi leromlása, gyengesége a tanulókra rossz hatással van. A tanulók részéről sajnálatra nem, csak gúnyra számíthat. A tökéletlen szellőztetés sok évi lassú hatása neuraszténia, illetve nőknél hisztériára vezethet. A mesterséggel együtt járó hallási és látási zavarok, legyengülés szintén csökkenti a kívánt nevelőhatást. A táplálkozás beosztottsága, a csekély fizikai munka, párosulva esetleg alkohol, vagy dohány fokozott élvezésével könnyen vezet érzelmesedésre. A gyermekekkel, füzetekkel, rajzaikkal való közvetlen érintkezés gyakran vezet fertőzésre nemcsak a tanítótól a gyermek felé, hanem gyakran fordítva is. Ebből a szempontból különösen a tüdővész jöhet számításba. (Tanító gyermekei mennek át a legtöbb fertőző betegségen, mert tanítószülője is baktérium-hordozó lehet. Szerk.) Az iskola poros, száraz levegője gyakran támadja meg a tanító gégejét. Fölveti annak szükségét, hogy nemcsak a tanulókat kellene az iskolaorvosnak időnként megvizsgálni, hanem a nevelésükkel foglalkozó tanítókat és tanárokat is, hogy idején adott tanácsokkal őket a bajra, annak gyógyítására figyelmeztessék és ezáltal a tanítók fontos nemzedéknevelő munkáját biztosítsák.

A Kereskedelmi Szakoktatás 1935—36. évi 3. számában *Rakitovszky István* befejezi „Közgazdasági pedagógiai és nemzetnevelési alapelvek” című hosszabb tanulmányát. *Farkas Mihály* a kettős könyvvitelnek az érvényben levő adótörvényekhez való simítására mutat példát. *Molnár József* „Céljaink és történelemtanításunk” című cikkében a kereskedelmi iskolai történelemtanításnak és a közgazdasági ismereteknek szoros összekapcsolását tartja szükségesnek. A folyóirat könyv- és folyóiratszemléje főként szakmunkákat ismertet.

Matzkó Gyula.

Monatschrift für höhere Schulen 1935. évfolyamának egyes számai mind külön-külön problémákkal foglalkoznak. Így az 1. számban a *film- és rádió szerepe az oktatásban* nyer több oldalról megvilágítást. Ismeretes, hogy ezzel a kérdéssel már 1934-ben foglalkozott a filmoktatás római kongresszusa és a következő, — pedagógiai szempontból fontos, — megállapodásra jutott: 1. a mozgókép a legjelentősebb oktatási segédeszközök egyike. Ezért minden oly oktatási területre be kell vezetni, ahol csak hasznosítható, úgy azonban, hogy az oktatófilmnek alkalmazkodnia kell a tantárgyhoz és a tanulók fejlettségi fokához. — 2. Az oktatófilmnek nem szabad akadályul szolgálnia abban, hogy a tanító a saját egyéni eljárásait alkalmazhassa (pl. magyará-

zatokat szöhhessen közbe, elemezhesse a tényeket, általában módszeresen vezethesse a tanulót). — 3. Hasonlóképen fontos követelmény, hogy a filmoktatás ne süllyessze a tanulót a passzív befogadás állapotába, hanem úgy keil alakulnia, hogy a tanuló aktív szellemi munkája biztosításék. — E programnak megfelelően az 1. szám különböző szerzői részletesen fejtegetik mindazokat az alkalmakat, melyekben a filu (és a gramofon-lemez s a rádió is) az iskolában tért nyerhet. Természetesen az élő nyelveknél a gramofon jut előtérbe, míg a természettudományos oktatásnál a film, melynek különösen két tulajdonsága felbecsülhetetlen ebben a vonatkozásban: a tetszőleges gyorsíthatóság, vagy lassúság, — és a nagyítás. A rádióra vonatkozóan érdekes követelmény gyanánt merül fel az egyik szerzőnél az a gondolat, hogy a fizikai oktatásba ma már nélkülözhetetlen tananyag gyanánt vezetessék be a rádió szerkezete és elemei. — A 2. szám a *tanárképzés* tartalmi részével foglalkozik a mai Németország politikai követelményeinek szempontjából. Ugyanennek a kezdésnek tárgyalása a folyóirat többi füzetein is átvonul. — Ugyanettől a szemponttól van meghatározva a 3. szám főtémája, a *honisme* (Heimatkunde). A honismét kívánja a mai német kormányzat az „állampolitikai“ nevelés alapjává tenni; ez a koncentráló erejű alapgondolat a következő további eszmékben nyer kifejeződést: „az iskola, mint otthon“; „hogyan hódítja meg a hazát az ifjúság?“, példa a honismeretre (Brandenburg feldolgozása); a természettudományos oktatás kapcsolata a honvédelemmel. — A *honvédelem* tárgyalása tölti be úgyszólván az egész 4. füzetet, s különösen a következő tantárgyakra terjed ki: a történelemre, a földrajzra, a természettudományokra és a testnevelésre; az irodalmi rovatban is a „honvédelmi nevelés“ (Wehrerziehung) kérdését tárgyaló művek ismertetésével találkozunk. — Hogy hogyan központosít minden nevelői tevékenységet az „állampolitikai“ gondolatra a mai német vezetőség, arra jó példa folyóiratunk 5. füzete, melyben a *matematikai oktatásnak az állampolitikai neveléshez való viszonyáról* van szó. Ez a viszony természetszerűleg csak a matematika sajátos gondolati tartalmán és az ebből folyó módszeren alapulhat, — ha nem akarjuk megcsontítani, vagy erőszakosan megváltoztatni a dolgok természetét. Az idetartozó cikkek foglalkoznak tehát a nevelés általános céljával s a matem. oktatás nevelő erejével, — a matem. oktatás anyagával és módszereivel, — a matem. és az „organikus gondolkodás“ viszonyával, — azzal a kérdéssel, mikép tehető az élethez közelállóvá a matem. oktatás, — végül a matematika és fizika kapcsolataival az oktatásban. E fejtegetéseken, mint vörös fonal, húzódik át az „állampolitika“, vagyis a nemzeti szocialista állam gondolatának igazolása, alátámasztása, vagyis az állampolgári nevelés, még pedig nem a régi „humanizmus“, vagy „liberálizmus“ útjain, hanem a német „népiségből“ fakadó közösség szellemében.

Várkonyi Hildebrand dr.

Pädagogische Warte. A P. W. októberi és novemberi számaiban a következő cikkek keltették fel érdeklődésünket:

I. Nehezen meghódított rög. (Heinrich Lüth.: Adalék a gyakorlati hazai földrajztanításhoz.) Egy iskolai kirándulás alkalmából két falut láttunk, me-